

**СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ
“ЕКОНОМІКА АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА”**

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Предмет: Економіка аграрного виробництва

Курс. Підготовка	Напря́м, спеці́альність, осві́тньо-квалі́фікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Курс 2	Напря́м: 6.100102 “Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва ”	Нормативна дисципліна
Підготовка бакалаврів	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Рік підготовки: 2 семестр: 2
Кількість кредитів ECTS – 3		Лекції: 16 годин
Модулів: 2		Практичні: 16 годин
Змістових модулів: 2		
Загальна кількість годин: 108		Самостійна робота: 66 годин
Тижневих годин: 2		Індивідуальна робота: 10 годин
		Вид контролю: іспит

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Ресурсний потенціал

ТЕМА 1. Предмет і завдання науки «Економіка аграрного виробництва»

Предмет науки. Специфічний прояв виробничих відносин. Особливості в механізмі регулювання. Завдання економіки сільського господарства. Методи підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. Задачі науки.

Методологія науки. Специфічні методи дослідження економіки сільськогосподарських підприємств. Статистико-економічний. Монографічний. Розрахунково-конструктивний. Балансовий. Експериментальний. Економіко-математичний.

ТЕМА 2. Агропромисловий комплекс України та його інфраструктура

Суть агропромислового комплексу та його галузева структура.

Ефективне сільськогосподарське виробництво в сучасних умовах в значній мірі залежить від успішного функціонування цілого ряду інших галузей народного господарства. Поглиблення спеціалізації в галузях народного господарства в свою чергу привело до більш тісних зв'язків між ними. На базі відособлених видів промислової і сільськогосподарської діяльності відбулося формування єдиного агропромислового комплексу.

Сільське господарство та його особливості. Основні цілі сільського господарства. Основні завдання в галузі. За характером виробництва і властивостями вироблюваної продукції сільське господарство має ряд особливостей.

Виробнича та ринкова інфраструктура АПК. Кінцеві результати агропромислового виробництва залежать не тільки від рівня розвитку безпосередньо сільського господарства, але і від обслуговуючих його галузей. Ринкова інфраструктура. Мікрорівень ринкової інфраструктури. Макрорівень ринкової інфраструктури. Пропозиція. Попит. Купівельна спроможність.

Соціальна інфраструктура. Галузі та основні об'єкти.

Міжгалузеві зв'язки в АПК. Агропромислова інтеграція. Ефективна діяльність в системі АПК залежить від двох основних факторів.

Кінцевий продукт і ефективність АПК. Кінцевий продукт агропромислового комплексу. Вартість кінцевого продукту. Основним показником ефективності всього агропромислового комплексу є кількість продовольчих і непродовольчих товарів, одержаних із сільськогосподарської сировини, з розрахунку на душу населення. Для характеристики ефективності агропромислового комплексу можна використати такі показники як вартість кінцевого продукту на середньорічного працівника (продуктивність праці), на суму виробничих витрат і основних виробничих фондів (фондовіддача)

ТЕМА 3. Зовнішнє середовище діяльності аграрних підприємств у ринковій економіці

Мікросередовище функціонування аграрних підприємств. Внутрішні чинники діяльності сільськогосподарського підприємства. Земельні ресурси. Трудові ресурси. Капітал. Інформація. Значення та вплив стану внутрішніх ресурсів підприємства на ефективність його діяльності.

Макросередовище функціонування аграрних підприємств. Зовнішні чинники діяльності сільськогосподарського підприємства. Споживачі. Постачальники. Посередники. Конкуренти. Товари-замінники. Державна політика. Фінансові установи. Два рівня чинників макросередовища. Значення та вплив стану зовнішніх чинників підприємства на ефективність його діяльності.

Банкрутство підприємств та їх санація. Процедура банкрутства. Ревізійна комісія. Арбітражний суд. Фінансово-економічне оздоровлення сільськогосподарського підприємства.

Особливості банкрутства аграрних підприємств. Розподіл залишкового майна підприємства. Розподіл відповідальності за боргами.

ТЕМА 4. Земельні фонди України і їх використання.

Земля – головний засіб виробництва в сільському господарстві. Як засіб виробництва земля має специфічні особливості. Родючість землі (продуктивність).

Земельний фонд України, його склад і структура. Відповідно до Земельного кодексу України він поділяється на категорії. Землі сільськогосподарського призначення. Сільськогосподарські угіддя. Структура земельної площі.

Державний земельний кадастр. Сукупність даних про землю. Державна реєстрація землекористувань і договорів на оренду землі. Кількісний і якісний облік земель. Бонітування. Економічна оцінка землі. Кадастрові гектари. Диференціальна рента I і II. Плата за землю. Монопольна та абсолютна рента.

Основні напрямки підвищення економічної ефективності використання землі в сільському господарстві. Раціональне землекористування. Система землеробства.

ТЕМА 5. Основні та оборотні фонди сільського господарства.

Економічна сутність виробничих фондів сільського господарства. Виробничі фонди підприємства їх оцінка, класифікація і структура. В процесі виробництва здійснюється поєднання робочої сили і засобів виробництва.

Засоби виробництва складаються із засобів праці та предметів праці. У вартісному виразі вони становлять виробничі фонди (засоби) підприємства, які поділяються на основні та оборотні.

Основні фонди та ефективність їх використання. Види оцінки основних фондів. Необхідною умовою правильного використання та відтворення основних фондів є їх класифікація. Знос та амортизація основних фондів. Методи нарахування амортизації основних засобів. Показники використання основних фондів підприємства. Показники ефективності використання основних фондів. Рівень використання основних фондів залежно від окремих факторів. Процес відтворення основних фондів. Стан основних виробничих фондів.

Оборотні засоби і джерела їх формування. Класифікація оборотних фондів. Нормування оборотних фондів. Три методи нормування матеріальних ресурсів.

Шляхи поліпшення використання виробничих фондів. Фізичне (матеріальне) спрацювання. Техніко-економічне (моральне) старіння. Для поліпшення використання оборотних фондів необхідно, в першу чергу, провести аналіз їхнього ефективного використання. Основні напрями поліпшення використання оборотних фондів.

ТЕМА 6. Матеріально-технічна база сільського господарства і науково-технічний прогрес.

Поняття і особливості матеріально-технічної бази сільського господарства. Матеріально-технічна база сільського господарства має речові і структурні особливості.

Енергетичні ресурси сільського господарства. Енергозабезпеченість сільського господарства. Енергоозброєність праці.

Механізація та автоматизація сільськогосподарського виробництва. Механізація сільського господарства в своєму розвитку проходить три стадії. Система машин. Еталонний гектар. Коефіцієнт змінності. Річний, денний і змінний виробіток механізованих робіт в умовних еталонних гектарах з розрахунку на 1 фізичний трактор певної марки, або на 1 умовний еталонний трактор виконання змінних норм виробітку. Собівартість 1 еталонного гектара механізованих робіт.

Виробничі приміщення, споруди, транспортні засоби і дороги. Класифікація виробничих приміщень. Економічна ефективність використання виробничих приміщень і споруд характеризується системою показників. Економічна ефективність використання транспортних засобів характеризується системою показників.

Продуктивний і робочий скот. Продуктивна і робоча худоба посідає чільне місце у складі матеріально-технічної бази сільського господарства. Першочергового значення набуває впровадження досягнень науково-технічного прогресу, які забезпечують інтенсифікацію тваринництва і кормо виробництва.

Основні напрямки розвитку матеріально-технічної бази сільського господарства.

Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва. Лізинг як метод кредитування. Поняття лізингу. Правила здійснення лізингу.

ТЕМА 7. Трудові ресурси сільського господарства і підвищення економічної ефективності їх використання . Продуктивність праці і шляхи її підвищення в сільському господарстві.

Трудові ресурси сільського господарства, їх склад і динаміка. Праця. Трудові ресурси сільського господарства. Виділяють дві категорії трудових ресурсів.

Показники наявності і використання трудових ресурсів в сільському господарстві. Кількість відпрацьованих людино-днів (людино-годин) за рік одним працівником. Коефіцієнт використання трудових ресурсів.

Рівень кваліфікації інженерно-технічних і механізаторських кадрів і форми їх підготовки.

Поняття продуктивності праці в сільському господарстві. Рівень продуктивності праці.

Показники продуктивності праці в сільському господарстві, динаміка і методика їх визначення. Прямі і непрямі показники. Фактори, які зумовлюють рівень продуктивності праці в сільському господарстві.

Форми організації та оплати праці в сільському господарстві.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. “Економічні передумови поліпшення використання ресурсного потенціалу”

ТЕМА 8. Інтенсифікація сільського господарства.

Сутність інтенсифікації. Сільське господарство може розвиватися двома шляхами: екстенсивним або інтенсивним. Головною метою інтенсифікації є збільшення виробництва продукції і поліпшення її якості для більш повного задоволення потреб населення.

Показники інтенсифікації сільського господарства. При дослідженні інтенсифікації об'єктом інтенсифікації є рівень інтенсивності; результатом інтенсифікації – її ефективність. Узагальнюючим показником рівня інтенсивності сільськогосподарського виробництва є сума вартості основних виробничих фондів (Фос) і поточних витрат (без амортизації) (Пв) в розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь.

Економічна ефективність інтенсифікації сільського господарства. Вихід валової продукції (ВП) з розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь. Обсяг валового доходу (ВД) з розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь. Обсяг чистого доходу (ЧД) або прибутку (Пр) з розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь. Обсяг виробництва валової продукції (валового і чистого доходу) в розрахунку на одиницю витрат праці (Впр). Обсяг валової

продукції (валового і чистого доходу) з розрахунку на вартість основних (*Фоб*) і оборотних виробничих фондів (*Фоб*).

Основні напрямки інтенсифікації і шляхи підвищення її ефективності. Комплексна механізація і автоматизація на основі його електрифікації; створення високопродуктивних систем машин і устаткування; вирощування тварин, пристосованих для індустріальних технологій; створення меншої ресурсномісткої та метало місткої техніки; хімізація земель і виробництво хімічних засобів для тваринництва і кормовиробництва; меліорація земель; спеціалізація і концентрація виробництва; впровадження прогресивних форм організації і оплати праці; використання досягнень науки і передового досвіду; підвищення рівня кваліфікації працівників.

ТЕМА 9. Валова і товарна продукція сільського господарства.

Поняття валової продукції, її склад, облік і оцінка. Види і фактори відтворення валової продукції. Показники валової продукції в рослинництві та тваринництві. Натуральний та грошовий вираз валової продукції сільськогосподарського підприємства. Розширене, просте та звужене відтворення сільськогосподарської продукції. Інтенсивні та екстенсивні чинники відтворення.

Розподіл валової продукції. Фонд відшкодування. Чиста продукція. Валовий прибуток. Фонд накопичення. Норма накопичення.

Поняття товарної продукції. Рівень товарності і шляхи його підвищення. Показники товарності сільського господарства. Вплив попиту та пропозиції на рівень товарності сільськогосподарського підприємства.

Якість товарної продукції, її фактори і резерви. Конкурентоспроможність товарної продукції. Чинники забезпечення і поступового підвищення якості продукції. Рівень технічної оснащеності. агротехнічна і зоотехнічна робота. Ступень впровадження досягнень науки та передового досвіду. Кваліфікація та якість праці робітників.

ТЕМА 10. Розширене відтворення та нагромадження в сільському господарстві.

Суть і особливості розширеного відтворення в сільському господарстві. Просте і розширене відтворення. Інтенсивна та екстенсивна форма відтворення. Фондомісткий та фондозберігаючий вид інтенсивного відтворення. Накопичення.

Показники розширеного відтворення в сільському господарстві. Натуральні та вартісні, факторні та результативні показники. Показники масштабів розширеного відтворення в сільському господарстві. Найважливіша умова розширеного відтворення в сільському господарстві.

Нагромадження в сільському господарстві і його джерела. Сутність нагромадження. Джерела нагромадження. Показники можливостей і темпів розширеного відтворення.

ТЕМА 11. Собівартість і ціни на сільськогосподарську продукцію.

Вартість і собівартість сільськогосподарської продукції. Виробнича собівартість. Повна (комерційна) собівартість. Індивідуальна собівартість. Суспільна собівартість. Планова собівартість. Фактична собівартість. Очікувана собівартість.

Основні методики обчислення і шляхи зниження собівартості сільськогосподарської продукції. Постійні, змінні витрати. Витрати на виробництво продукції. Основні, накладні витрати. Прямі, непрямі витрати. Метод прямого віднесення витрат на відповідні види продукції. Метод виключення вартості побічної продукції із загальної суми витрат. Метод розподілу витрат між видами продукції. Метод оцінки витрат на окремі види продукції експертним шляхом . Метод розподілу витрат за допомогою коефіцієнтів. Метод пропорційного розподілу витрат між окремими. Комбінований метод.

Система цін і основні принципи ціноутворення. Визначення ціни. Функції цін. Види цін. Основні принципи утворення закупівельних цін на одиницю продукції сільського господарства.

Рентабельність сільськогосподарської продукції. Сутність рентабельності. Основні показники рентабельності виробництва.

ТЕМА 12. Ринкові відносини в АПК.

Товарно-грошові відносини в сільському господарстві. Товар. Обмін. Валова продукція. Рівень товарності. Товарний фонд. Фонд внутрішнього споживання.

Поняття ринку і види ринків. Ринок. Суть ринкового господарювання. Ринок основних видів сільськогосподарської продукції. Ринок засобів виробництва. Ринок послуг. Ринок робочої сили. Ринок цінних паперів.

Ринок збуту сільськогосподарської продукції. Канали реалізації. Державні замовлення. Заготівельні організації.

ТЕМА 13. Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва.

Сутність економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. Ефективність. Технологічна ефективність. Економічна ефективність. Соціальна ефективність. Ефект. Економічна ефективність можливо при співвідношенні в трьох варіантах ресурсів з результатами.

Показники економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. Натуральні і вартісні показники. Валова продукція в поточних і порівнянних цінах. Товарна продукція. Валовий доход. Чистий доход. Прибуток.

Рентабельність сільськогосподарського виробництва. Рівень рентабельності. Рівень збитковості. Норма прибутку. Маса прибутку приведена до земельної площі.

Шляхи підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. Підвищення економічної ефективності

сільського господарства передбачає збільшення виробництва і підвищення якості сільськогосподарської продукції при одночасному зменшенні затрат праці і матеріальних засобів на одиницю продукції.

ТЕМА 14. Державне регулювання і підтримка доходів сільськогосподарського виробництва.

Поняття і необхідність державного регулювання і підтримки доходів сільськогосподарського виробництва. Законодавча база. Аграрна економіка: реформи та стабілізація кризи. Розвиток підприємництва в АПК. Форми власності.

Механізм державного регулювання і підтримки доходів сільськогосподарського виробництва. Кооперація: методологічні та методичні основи. Становлення та розвиток приватних агроформувань. Інтеграція виробництва.

Досвід державного регулювання і підтримки доходів сільськогосподарського виробництва в розвинутих країнах Заходу та можливість його використання в Україні. Інвестиційна діяльність. Інноваційна діяльність. Проблеми зниження матеріаломісткості сільськогосподарської продукції

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ

Теми	Кількість годин, відведених на:			
	лекції	семінар-ські та практичні	самостійну роботу	індивідуальну роботу
Змістовий модуль 1. Ресурсний потенціал				
Тема 1. Предмет і завдання науки «Економіка аграрного виробництва».	1	1	2	-
Тема 2. АПК України та його інфраструктура.	1	1	2	1
Тема 3. Зовнішнє середовище діяльності аграрних підприємств у ринковій економіці.	-	-	4	-
Тема 4. Земельні фонди України і їх використання.	2	2	4	1
Тема 5. Основні та оборотні фонди сільського господарства.	2	2	4	1
Тема 6. Матеріально-технічна база сільського господарства і науково-технічний прогрес.	2	2	4	1

Тема 7. Трудові ресурси сільського господарства і підвищення економічної ефективності їх використання . Продуктивність праці і шляхи її підвищення в сільському господарстві.	2	-	6	1
Контроль модуля	-	2	4	-
Змістовий модуль 2. Економічні передумови поліпшення використання ресурсного потенціалу				
Тема 8. Інтенсифікація сільського господарства.	2	2	4	1
Тема 9. Валова і товарна продукція сільського господарства.	2	-	5	1
Тема 10. Розширене відтворення та нагромадження в сільському господарстві.	-	-	5	-
Тема 11. Собівартість і ціни на сільськогосподарську продукцію.	-	-	5	1
Тема 12. Ринкові відносини в АПК.	-	-	5	1
Тема 13. Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва.	2	2	4	-
Тема 14. Державне регулювання і підтримка доходів сільськогосподарського виробництва.	-	-	4	1
Контроль модуля	-	2	4	-
Всього годин	16	16	66	10

Теми лекцій, які виносяться на самостійне вивчення.

ТЕМА 3. Зовнішнє середовище діяльності аграрних підприємств у ринковій економіці – 4 години.

3.1. Мікросередовище функціонування аграрних підприємств. Внутрішні чинники діяльності сільськогосподарського підприємства. Земельні ресурси. Трудові ресурси. Капітал. Інформація. Значення та вплив стану внутрішніх ресурсів підприємства на ефективність його діяльності.

3.2. Макросередовище функціонування аграрних підприємств. Зовнішні чинники діяльності сільськогосподарського підприємства. Споживачі. Постачальники. Посередники. Конкуренти. Товари-замінники. Державна політика. Фінансові установи. Два рівня чинників макросередовища. Значення та вплив стану зовнішніх чинників підприємства на ефективність його діяльності.

3.3. Банкрутство підприємств та їх санація. Процедура банкрутства. Ревізійна комісія. Арбітражний суд. Фінансово-економічне оздоровлення сільськогосподарського підприємства.

3.4. Особливості банкрутства аграрних підприємств. Розподіл залишкового майна підприємства. Розподіл відповідальності за боргами.

ТЕМА 10. Розширене відтворення та нагромадження в сільському господарстві – 5 годин.

10.1. Суть і особливості розширеного відтворення в сільському господарстві. Просте і розширене відтворення. Інтенсивна та екстенсивна форма відтворення. Фондомісткий та фондозберігаючий вид інтенсивного відтворення. Накопичення.

10.2. Показники розширеного відтворення в сільському господарстві. Натуральні та вартісні, факторні та результативні показники. Показники масштабів розширеного відтворення в сільському господарстві. Найважливіша умова розширеного відтворення в сільському господарстві.

10.3. Нагромадження в сільському господарстві і його джерела. Сутність нагромадження. Джерела нагромадження. Показники можливостей і темпів розширеного відтворення.

ТЕМА 11. Собівартість і ціни на сільськогосподарську продукцію – 5 годин.

11.1. Вартість і собівартість сільськогосподарської продукції. Виробнича собівартість. Повна (комерційна) собівартість. Індивідуальна собівартість. Суспільна собівартість. Планова собівартість. Фактична собівартість. Очікувана собівартість.

11.2. Основні методики обчислення і шляхи зниження собівартості сільськогосподарської продукції. Постійні, змінні витрати. Витрати на виробництво продукції. Основні, накладні витрати. Прямі, непрямі витрати. Метод прямого віднесення витрат на відповідні види продукції. Метод виключення вартості побічної продукції із загальної суми витрат. Метод розподілу витрат між

видами продукції. Метод оцінки витрат на окремі види продукції експертним шляхом. Метод розподілу витрат за допомогою коефіцієнтів. Метод пропорційного розподілу витрат між окремими. Комбінований метод.

11.3. Система цін і основні принципи ціноутворення. Визначення ціни. Функції цін. Види цін. Основні принципи утворення закупівельних цін на одиницю продукції сільського господарства.

11.4. Рентабельність сільськогосподарської продукції. Сутність рентабельності. Основні показники рентабельності виробництва.

ТЕМА 12. Ринкові відносини в АПК – 5 годин.

12.1. Товарно-грошові відносини в сільському господарстві. Товар. Обмін. Валова продукція. Рівень товарності. Товарний фонд. Фонд внутрішнього споживання.

12.2. Поняття ринку і види ринків. Ринок. Суть ринкового господарювання. Ринок основних видів сільськогосподарської продукції. Ринок засобів виробництва. Ринок послуг. Ринок робочої сили. Ринок цінних паперів.

12.3. Ринок збуту сільськогосподарської продукції. Канали реалізації. Державні замовлення. Заготівельні організації.

ТЕМА 14. Державне регулювання і підтримка доходів сільськогосподарського виробництва – 4 години.

14.1. Поняття і необхідність державного регулювання і підтримки доходів сільськогосподарського виробництва. Законодавча база. Аграрна економіка: реформи та стабілізація кризи. Розвиток підприємництва в АПК. Форми власності.

14.2. Механізм державного регулювання і підтримки доходів сільськогосподарського виробництва. Кооперація: методологічні та методичні основи. Становлення та розвиток приватних агроформувань. Інтеграція виробництва.

14.3. Досвід державного регулювання і підтримки доходів сільськогосподарського виробництва в розвинутих країнах Заходу та можливість його використання в Україні. Інвестиційна діяльність. Інноваційна діяльність. Проблеми зниження матеріаломісткості сільськогосподарської продукції

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

Індивідуальна робота передбачає виконання конкретизованого завдання у письмовій формі, яка підлягає самостійному оцінюванню:

- складання кросвордів, ребусів тощо (з використанням 15-20 категорій курсу);
- написання рефератів (обсягом 10-15 сторінок, структурованим за планом, з використанням наведеного списку літератури);
- розрахункове завдання.

З кожного змістового модуля студент може виконати тільки один вид індивідуальної роботи за власним вибором.

Тематика рефератів

1. Ресурси і проблеми вибору в економіці.
2. Сучасна система сільського господарства. Типи господарств і їх економічна основа.
3. Банкрутство підприємств та їх санація.
4. Основні напрями підвищення економічної ефективності використання землі в сільському господарстві.
5. Поняття і напрями капітальних вкладень та інвестицій.
6. Основні методики визначення собівартості продукції та робіт.
7. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва підприємств АПК.
8. Тракторний парк та ефективність його використання.
9. Роль переробних підприємств у розвитку АПК.
10. Шляхи підвищення ефективності використання транспортних засобів.
11. Економічні основи та ефективність електрифікації в АПК.
12. Вдосконалення структури та підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів.
13. Економічні відносини в системі технічного сервісу.
14. Визначення ефективності впровадження у виробництво конструктивної розробки.
15. Економічна ефективність комплексної механізації.
16. Напрями формування інтенсивного типу розвитку аграрних підприємств і забезпечення їх екологічності.
17. Кооперація та інтеграція в АПК в умовах ринку.
18. Відтворення трудових ресурсів.
19. Нагромадження та його особливості в АПК.
20. Соціально-економічні перетворення в аграрному секторі України.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

МОДУЛЬ 1 (поточне тестування)	Змістовий модуль 1	25	T1	3
			T2	3
			T4	3
			T5	3
			T6	3
			ПМК 1	10
	Змістовий модуль 2	25	T8	5
			T13	5
			ПМК 2	15
МОДУЛЬ 2 (індивідуальна робота)	Змістовий модуль 1		10	
	Змістовий модуль 2		10	
ІСПИТ			30	
СУМА			100	

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України. — К.: Видання інституту законодавства Верховної Ради України, 1996. — 249 с.
2. Закон України «Про підприємства в Україні» (27.03. 1991 р., із змінами і доповненнями). — В кн.: Посібник по реформуванню сільськогосподарських та переробних підприємств. 2-е доповнене видання. — К.: ІАЕ УААН, 2000. — С. 205—224.
3. Закон України „Про фінансовий лізинг” // Урядовий кур’єр .- 2004.- 16 січ. - №8.
4. Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про оподаткування прибутку підприємства” // Урядовий кур’єр .- 2004.- 31 лип. - №143.
5. Закон України „Про державну підтримку сільського господарства України” // Урядовий кур’єр .- 2004.- 29 вер. - №84.
6. Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» // Урядовий кур'єр. — 1998. — 22 липня. — № 135—136.
7. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»//Урядовий кур'єр.— 1999.— 15 вересня. — № 172.
8. Закон України «Про підтвердження відповідності» // Урядовий кур'єр. — 2001. — 20 червня, — № 108.
9. Закон України «Про стандартизацію» // Урядовий кур'єр. — 2001. — 20 червня. — № 108.
10. Закон України «Про захист економічної конкуренції» // Урядовий кур'єр. — 2001. — 21 березня. — №50.
11. Закон України «Про підтримку малого підприємництва» // Урядовий кур'єр. — 2000. — 22 листопада. — № 217.
12. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про банкрутство" // Урядовий кур’єр." –1999.–15 вересня .-№ 172.
13. Закон України "Про внесення змін і доповнень до Земельного кодексу Української РСР (Земельний кодекс України)": Практ. посіб. з питань земельної реформи (Зб. документів). – К., 1996.-283 с.
14. Закон України "Про інвестиції" // Голос України. – 1992.-21 листопада. - № 226.
15. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання імпорту с.-г. продукції"// Урядовий кур’єр – 1998.-16 січня."
16. Указ Президента України "Про заходи щодо забезпечення формування та функціонування аграрного ринку" // Урядовий кур’єр: 2000 – 6 червня - № 767.
17. Указ Президента України "Про невідкладні заходи щодо стимулювання виробництва та розвитку ринку зерна. // Сільський час: 2000 – 5 липня - №176.

18. Указ Президента України "Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва": Практ. посіб. з питань земельної реформи /Зб. документів. – К., 1996. – 283 с.
19. Указ Президента України "Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектору економіки" // Урядовий кур'єр.-1999.-8 грудня.-№230.
20. Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення захисту майнових прав селян в процесі реформування аграрного сектора економіки» // Урядовий кур'єр. — 2001. — І лютого. — № 19.
21. Указ Президента України «Про Концепцію амортизаційної політики» // Урядовий кур'єр. — 2001. — 28 березня. — №55.
22. Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку ринку вітчизняної техніки для агропромислового комплексу та збільшення обсягів її виробництва»//Урядовий кур'єр, — 2001. — 14 листопада. —№210.
23. Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо вирішення соціальних проблем на селі та дальшого розвитку аграрного сектора економіки» // Сільський час. — 2002. — 27 лютого. — № 16.
24. Методичні рекомендації з планування обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств аграрної політики України – 2000 р.
25. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики України 18.05.2001 р., № 132
26. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1995 р. № 231. " Про методику грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів" // Урядовий кур'єр. – 1995. – 4 квітня. - №50.
27. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку / Ред. колегія: П.Т. Саблук, М.Л. Дем'яненко, О.М. Шпичак та ін. – К.: ІАЕ УААК, 1999.
28. Андрійчук В.Г. Економіка аграрного підприємства: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ 2000 – 356 с.
29. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероблене. /В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2002.-624 с.
30. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз: Монографія. – К.: КНЕУ, 2005. – 292с.
31. Бойко В.І. Касьянова Н.Л. Обґрунтування раціонального розміщення виробництва зерна // Економіка АПК – 2002 – № 5 с. 9-11.
32. Гайдук Т.Г. Про регулювання ринку зерна в Україні // Економіка АПК. 2002-№ 10 с. 123-125.
33. Дем'яненко С.І. Менеджмент виробничих витрат у сільському господарстві – К.: КНЕУ, 1998. – 264 с.
34. Дем'яненко М.Я. Реформування податкових відносин в аграрному секторі АПК // Економіка АПК. – 1999.-№6.
35. Дудар Т.Г., Перспективи розвитку регіонального ринку молока і молокопродуктів // Економіка АПК.-2002.-№ 9.

36. Економіка сільського господарства /За ред. В.П. Мертенса. – К.: Урожай, 1995.-288 с.
37. Економіка сільського господарства /За ред. П.П. Руснака. – К.: Урожай, 1998. –320 с.
38. Здоровцев О.І. Вирішальний ресурс економіки сучасного сільського господарства // Економіка АПК – 2002 - №2.
39. Зіновчук В.В. Організаційні основи сільськогосподарського кооперативу. – К.: Логос, 1999. – 256 с.
40. Кириленко І.Г. Агропромисловий комплекс України: сучасний стан та погляд у майбутнє // Економіка АПК – 2001 - №4.
41. Коваленко Н.Я. Экономика сельского хозяйства / с основами аграрных рынков – Курс лекций. – М.: ТАНДЕМ, 1998 – 445 с.
42. Канінський М.П. Розвиток підприємництва в овочівництві // Економіка АПК-2002-№ 9
43. Комарницька О.П. Економічна ефективність вирощування великої рогатої худоби в сільськогосподарських підприємствах та господарствах населення // Економіка АПК – 2002-№10
44. Корчинська О.А. Методичні аспекти оцінки ефективності застосування мінеральних добрив в умовах ринку // Економіка АПК – 2002.-№ 10.
45. Мазнев Г.Є., Турченко М.М., Щетіпін М.Д. Економічне обґрунтування інженерних рішень в сфері АПК: /Навч. посібник. – Харків: ХДТУСГ, 2001.- 401с.
46. Мацибора В.І. Економіка сільського господарства: Підручник. – К.: Вища школа, 1994 – 415 с.
47. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Кулі шов В.В. та ін. Економіка підприємства: Підручник / За загальною редакцією Й.М. Петровича. – Львів: „Магнолія плюс”, видавець В.М. Піча.- 2004.-680с.
48. Попов Н.А. Экономика сельскохозяйственного производства / с основами рыночной агроэкономики и сельского предпринимательства, Учебник – М.: ТАНДЕМ, 1999 – 351 с.
49. Попов Н.А. Экономика сельского хозяйства / с основами сельского предпринимательства, Учебник. – М.: ТАНДЕМ, 1999. – 351 с.
50. Передерієва С.О. Принципи державного регулювання ціноутворення на сільськогосподарську продукцію у ринковій економіці // Економіка АПК – 2002-№2.
51. Петренко И.Я., Чужинев П.И. Экономика сельскохозяйственного производства. – Алма-Ата, Кайнар, 1992 –560 с.
52. Побережна А.А. Світове виробництво та ринок соняшнику // Економіка АПК – 2002 - № 4.
53. Рибак А.В., Шумейко А.І. Концепція розвитку ринку продуктів садівництва // Економіка АПК – 2002-№ 3.
54. Харчишина О.В. Напрями підвищення економічної ефективності галузі скотарства // Економіка АПК – 2002 - №11.
55. Формування та функціонування ринку агропромислової продукції. — К.: ІАЕ УААН, 2000. — 556 с.

56. Ціни, витрати, прибутки агровиробництва та інфраструктура продовольчих ринків України. За ред. акад. Шпичака О. М. — К.: ІАЕ УААН, 2001. — 585 с.
57. Ярчук М.М. Перспективи розвитку цукробурякового виробництва в Україні // Економіка АПК – 2002 - № 3.

РЕСУРСИ

Бібліотека ТДАТУ, м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 18
Міська бібліотека ім. Лермонтова, пл. Перемоги, 1
Джерела Інтернет